

SLOVENE

Cena inzeratov:

Enostopna politna vrsta mal
eglas po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki eglasti nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, postana itd.
po Din. 4-.Pri večjem naročilu popust
Izhaja vsak dan izvenjsi
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno " 12
za inozemstvo:
mesečno " " Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " Din 20
v inozemstvu " " " 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, nprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Občestvo narodov.

Sinovi enega Očeta smo. Vsi narodi sveta imajo iste končne cilje, vsem ljudem je določen eden in isti smisel svojega življenja, in vendar skoro med živalstvom ni toliko borbe in sovraštva kakor je med narodi. Zdi se, da posameznim narodom ne gre predvsem za samoohranbo in svoj nacionalni procvit, marveč za okoriščenje na račun tujih narodov. Kar velja za narode in države, velja v enaki meri za posamezne sloje. Ne zgolj borba za interese istega sloja in se tem posredno za individualum na podlagi krščanske pravičnosti in potrebnega ozira do drugih slojev, ampak ljut, brezobziren boj enega sloja proti drugemu, to je slika, ki jo nudi današnji svet kulturne prosvetljenosti v vseh svojih fazah, vseh svojih edinicah in sestavnih celicah. Brezobzirni egoizem, ki ga imenujemo radi koristolovstvo, preveva sloje, narode, države, izražen je pa ravnotako v strankah, predvsem v strankah s kapitalističnim obilježjem. Krščanskega duha je malo, kakor nam blišči tako ožarjeno iz pojmovanja katoliške cerkve o občestvu svetnikov. Uprav raditega, ker je tako malo tega duha v narodih in še manj v državnih institucijah, zato nudi svet tako berno sliko svojega udejstvovanja. Mogotei sedanjeja sveta z vsemi svojimi brezštevilnimi trabanti in glasniki pa tega tudi ne priznavajo, nočejo o tem nič slišati, se norčujejo iz vsega, kar zveni krščansko. Realno življenje jih pač sili, da vedno in vedno iznova iščejo norm, ki jih je postavilo krščanstvo, z njimi zavesno ali nezavesno popravljajo zablude, toda da so to načela krščanstva, o tem nočejo ničesar slišati. Ne priznavajo krščanstva, vsaj ne v vseh njegovih posledicah, in vendar se morajo v praksi vedno k njemu vračati, ker namesto njega nimajo ničesar enakovrednega postaviti. Največji duhovi pa, ki ne žive od dnevnih fraz in duševne mode, se v krščanstvu poglobljajo in svojih tozadevnih nazorov ne prikrivajo iz strahu pred kulturnim javnim mnenjem.

Kam vodi države in narode pohlep po okoriščanju na račun drugih narodov v znamenju imperializma in nasilne politike, to nam kaže v vsej svoji žalostni podobi Nemčija, tista Nemčija, ki je kulturno tako vsestransko razvita, da se ne more z njo lahko kosati katerakoli druga država na svetu. Sijajna, vzgledna je organizacija nemških katolikov, večša je bila nemška uprava, gospodarsko močna, toda njena zunanja politika je bila diktirana od pruskega imperializma. Danes se razkroja in če ne bo prišlo do njenega popolnega razkroja, se ima zahvaliti samo zdravemu razumu, požrtvovalnosti in marljivosti svojih državljanov.

Do kakšnih anomalij vodi duhu krščanstva tuji razredni boj v vsej svoji ostrini, dokazuje v Nemčiji zadržanje predsednika nemške republike, socialdemokrata Eberta. Ko so na Saksonskem hoteli marksistični vladni možje vladati pokrajino po marksističnih načelih, je moral gospod Ebert dopustiti, da je državna bramba saksonsko vlado odstavila in dejansko uvedla diktaturo, ne diktature proletariata, ampak diktaturo buržuazije.

Nemčiji sledi po potih brutalnega imperializma po svetovni vojni Italija in sicer še v večji meri in z večjo bahavostjo in samozavestjo kakor prej Nemčija. Svet je pa otopel. Prej se je ves svet dvignil in obsodil nemško brutalnost proti Poljakom in imperialistične tendence Viljema, danes pa ves svet molči razen trpinov, ki jih bije italijanski nacionalistični imperializem, in njihovih rodni bratov ki jih ne doseže italijanski bič. Niti ti, ki vsi obsodijo brutalnost Italije, se niso vsi tudi zgahnili v svoj letargiji in dali duška svojemu notranjemu čustvu.

Občestvo narodov boluje na hudi bolezn, upamo pa, da ni neozdravljiva, na pomanjkanju krščanskega mišljenja in čustvovanja.

Poravnajte naročnino!

Seja finančnega odbora.

IZPRAŠEVANJE VESTI O IZPLAČILU 260DSTOTNIH BONOV, VOJNIH POSOJILIH IN DISPOZICIJSKIH FONDov.

Belgrad, 31. oktobra. (Izv.) Danes so pričele delovati sekcije finančnega odbora. V prvi sekciji se je razpravljalo o državnih dolgovih in o ministrskem predststvu. Vsa opozicija kakor tudi nekateri radikalni poslanci so se zavzeli za to, da se stavi v proračun izplačilo 20% bonov, katero je finančni minister izpustil. Poslanec Pušenjak je zahteval, da se med dolgovi spleča tudi dolg kranjske dežele v švicarskih frankih, dalje da država izpolni obveznosti, katere ji nalaga sanžermenska mirovna pogodba in da začne takoj izplačevati predvojne avstrijske rente. Govornik povdarja, da so vse nasledstvene države avstro-ogrske monarhije že davno likvidirale vprašanje vojnih posojil. Želi, da da finančni minister vendar že enkrat izjavo o tem vprašanju. Govornik vpraša, ali se je že kaj ukrenilo glede odvzetih tisočakov s ponarejenimi znamkami. Generalni inšpektor, ki je nadomestoval finančnega ministra, izjavlja, da je materijal glede predvojnih avstrijskih rent že zbran, glede tisočakov s ponarejenimi znamkami se pa še ni ničesar ukrenilo. Na ostale zahteve pa inšpektor ni vedel

odgovora in bo odgovoril finančni minister.

Zanimiva je bila izjava bivšega finančnega ministra dr. Kumanudija, ki je dejal, da ima finančno ministrstvo vse podatke glede 20% bonov za Slovenjo že davno sestavljene in da torej izgovor, da ne morejo radi pomanjkanja statistike nakazati izplačila, nikakor ne drži. Dalje je dr. Kumanudi izjavil, da ima finančni minister svoj posebni dispozicijski fond, takozvani tiho-tapski fond. V ta fond se stekajo vse carinske kazni, ki so, kakor znano, zelo visoke in mora biti ta dispozicijski fond finančnega ministra, o katerem ni v proračunu niti ene številke, jako visok.

Zelo živalna debata se je razvila o posebnem dodatku ministrskemu predsedniku in o njegovem dispozicijskem fondu, ki znaša 2.400.000 dinarjev. Odločitev o tem vprašanju bo padla, ko bo finančni minister podal tozadevno izjavo.

Prihodnja seja prve sekcije bo v petek.

Tretja sekcija je danes pričela z razpravo o notranjem ministrstvu. Ker pa od ministra poslani referent niti za eno postavko ni vedel pojasnila, je bila seja takoj preložena na petek.

Kategorizacija uradništva.

Belgrad, 31. okt. (Izv.) Po predpisih uradniškega zakona bi morala vlada v jutrišnji številki (od 1. novembra) »Službenih Novin« objaviti uredbu o razvrstitvi uradništva. Vlada doslej v tem vprašanju ni storila še nobenih sklepov, pač pa je hotela celo to komplicirano vprašanje rešiti v enem dnevu. Zato je imel ministrski svet danes dopoldne in zvečer sejo, ki je trajala do 10. ure. Vendar tudi na tej seji ni prišlo do nobenih definitivnih sklepov razen za velike župane. Veliki župani se delijo na dve vrsti in sicer pride ena vrsta v drugo skupino prve kategorije v činu divizijskega generala, druga vrsta pa pride v tretjo skupino prve kategorije v činu brigadnega generala. Razvrstitev vseh ostalih in mnogobrojnih vrst uradništva pa je ostala nerešena, ker se ministrski svet ni mogel zediniti. Sklenjeno je samo to, da mora pravosodni minister tekotno jutrišnjega dneva izdelati definitivno tozadevno naredbo in jo predložiti ministrskemu svetu. Naredba bi potem izšla 2. novembra z datumom od 1. novembra. Na vsak način pa bo ta naredba unikum, ker se tako komplicirano vprašanje ne more rešiti na eni ministrski seji.

Priprava za aneksijo Reke.

Belgrad, 31. okt. (Izv.) Iz Rima so tekom današnjega dneva došle vesti, da je general Giardini vzpostavil suhozemski zvezo med Reko in Opatijo. Na merodajnih mestih so bili glede te vesti zelo rezervirani. Med ministrsko sejo ob 8. zvečer je italijanski odpravnik poslov Summonte obiskal zunanega ministra dr. Ninčića in mu izročil zadnje vesti, ki jih je prejel iz Rima. Misli se, da je v teh brzojavah to vprašanje objašnjeno s strani italijanske vlade.

TAKTIKA HRSS.

Zagreb, 31. okt. (Izv.) Na zadnji plenarni seji vodstva HRSS je bilo sklenjeno, da stranka obdrži dosedanje taktiko in da se ustanovi nov tednik v mažarskem jeziku za Vojvodino in Prekmurje.

Atentat v Bolgariji.

Bivši minister Genadijev ubit. — Gešov težko ranjen.

Sofija, 31. okt. (Izv.) Danes zjutraj je bil na sredi ceste ubit bivši zunanji minister Genadijev. Atentator je zbežal. V Genadijevi družbi je bil tudi bivši bolgarski poslanik v Berlinu in Carigradu Gešov, ki je bil težko ranjen.

PROUČAVANJE PLAČILNE ZMOŽNOSTI NEMČIJE.

Tokio, 31. oktobra. (Izv.) Vlada je sklepala o angleškem predlogu za imeno-

vanje posebne strokovne komisije za proučevanje plačilne zmožnosti Nemčije. Vlada je izjavila, da pozdravlja ta korak Anglije, zlasti pa povabilo Ameriki za sodelovanje.

London, 31. oktobra. (Izv.) Na včerajšnji seji kabineta so razpravljali o nameravani konferenci za ugotovitev plačilne močnosti Nemčije. Splošno prevladuje mnenje, da Poincaré konference ne bo preprečil, zlasti ker bo imela le posvetovalen značaj. Konferenca se bo držala navodil, izraženih v dopisovanju med lordom Curzonom in ameriškim državnim tajnikom Hughesom.

Nova saksonska vlada.

Draždane, 31. oktobra. (Izv.) Ob pol deseti uri zvečer se je sestel saksonski deželni zbor. Predsednik Winkler je izjavil, da so vse stranke složne v tem, da se napravi konec sedanjemu stanju, in zato predlaga izvolitev novega ministrskega predsednika. Temu predlogu je ugovarjal komunist Lieberasch. Dosedanji ministrski predsednik dr. Zeigner je pismeno podal svojo demisijsko. Zbornica se je končno odločila, sklicati novo sejo po polnoči v svrhu volitve novega ministrskega predsednika. V ponočni seji je bil izvoljen za to mesto socialni demokrat Fellisch s 46 glasovi. Poslanec Kaiser je dobil 18 glasov. Fellisch je izjavil, da izvolitev sprejme.

Berlin, 31. oktobra. (Izv.) Novi saksonski ministrski predsednik Fellisch bo sestavil vlado brez komunistov. Podpirali ga bodo desničarji, tako da bo vlada lahko obstala kljub temu, da nima parlamentarne večine.

Renska republika.

Koblentz, 31. oktobra. (Izv.) Rensko republiko so proglasili tudi v nekaterih krajih na Hessenskem.

Berlin, 31. oktobra. (Izv.) Iz Wormsa poročajo, da je stopil na čelo ondotne separatistične vlade neki vrvar Kitz, ki je takoj po nastopu vlade prepovedal vsa zborovanja. Vsled tega so delavci začeli protestno stavko.

Anglija proti separatističnemu gibanju.

Pariz, 31. oktobra. (Izv.) Kakor poročajo, je angleška vlada naročila svojim zastopnikom v Parizu in v Bruslju, da informirajo francosko in belgijsko vlado, da Anglija ne bo dovolila separatističnega gibanja na ozemlju, ki je zasedeno od Angležev.

REPARACIJSKA KOMISIJA.

Pariz, 31. oktobra. (Izv.) Reparacijska komisija je sklenila nekoliko spremeniti točko 260 versajske mirovne pogodbe, ki se nanaša na akcije onih železniških družb, ki imajo svoje seje v današnjih nasledstvenih državah.

Zbor zaupnikov S. L. S.

VABILO

na zbor zaupnikov Slov. ljudske stranke
ki se bo vršil

dne 5. novembra 1923

ob pol 11. uri dopoldne v dvorani hotela
«Uniona» v Ljubljani s sledečim dnevnim
redom:

1. Politika S. L. S. — poroča dr. Korošec.
2. Naša avtonomistična misel — poroča dr. Brejc.
3. Organizacija S. L. S. — poroča dr. Kulovec.
4. Resolucije — predložene po vodstvu S. L. S.
5. Volitev načelnika S. L. S. in prvega podnačelnika.

V nedeljo, dne 4. novembra ob 4. uri
popoldne bo v dvorani Akademskega doma
(pogel hotela «Union, Miklošičeva ulica
št. 5) v Ljubljani zborovanje delegatov
političnih organizacij S. L. S. O točkah,
ki bodo predmet razpravljanja, bodo referirali dr. Korošec, Sušnik, dr. Kulovec,
Vesjenjak in tajnik Krajnc.

Za načelstvo S. L. S.:

dr. Korošec, t. č. načelnik.

Organizacije naj takoj izvolijo delegate
za zborovanje v nedeljo. Razpravljale se
bodo važne politične, gospodarske in orga-
nizacijske zadeve.

Vabilo za zbor zaupnikov naj vsakdo
prinese seboj na zborovanje v nedeljo in
ponedeljek, ker bo veljalo kot legitimacija.
Člane vodstva opozarjamo na sejo ob
9. uri v ponedeljek, 5. novembra.

Voditelj angleške delavske stranke o bodoči angleški politiki.

V članku »Angleške politične stranke
in njih voditelji« od 21. oktobra smo ome-
nili tudi voditelja angleške Labour party
in da bo morebiti poklican enkrat za vo-
ditelja angleške politike sploh. Sovjetiza-
cija Evrope je na vidiku, Angleži gledajo
precej bolj daleč kakor Francozi, in zato
je največjega pomena, kdo bo v usodnih
trenutkih vodil krmilo angleške vlade. In
kakor usojeno je, da prime krmilo voditelj
delavske stranke, Mr. Ramsay Macdonald;
in zato je največje važnosti, kak-
šno je njegovo mnenje glede Nemčije in
ali naj jo Anglija prepusti njeni usodi ali
ne. Govoril je o tem 22. oktobra in je re-
kel, kar sledi.

Veliko vzrokov govori za to, da gre-
mo zase naprej in da se za Evropo ne zme-
nimo, in z obema rokama podpisem sta-
vek, da je za nas tem boljše, čim manj se
vtikamo v evropske zadeve. Zmeraj pa to
ne velja; to je samo temelj, na katerem po-
samezne slučaje lahko preiskujemo.

Dokler bodo narodi tako nespametni
da se bodo oboroževali v svrhu obrambe,
bodo tudi vedno v nevarnosti; kajti razli-
ke med napadalnimi in obrambnimi oro-
žjem ni in zato je vsaka za obrambo oboro-
žena država pripravljena tudi za napad.
Tako torej ne bomo dosegli popolne var-
nosti. Če bi bili torej tudi pripravljeni, da
se ne vmešavamo v kontinentalna vpraša-
nja, vendar spričo oboroževanja na konti-
nentu ne moremo ostati malobrižni. Skozi
ta vrata pridemo hočeš nočeš do kontinen-
talnih zvez. Naj reče strogi razum kar ho-
če, uverjen sem, da ne bi nikdar noben od-
govorni državnik svetoval našemu ljudstvu,
naj se spričo do vrata oboroženega sveta
razoroži. Že strah bi to preprečil. Dokler
bo svet oborožen, bomo oboroženi tudi mi.
Ne moremo se čutiti varne, če katerakoli
sila vlada kontinentu. Zato bomo tudi za-

naprej stremili za politiko ravnovesja. Napredek v oboroževanju je politično strategijo sicer nekoliko zmešal, a narava strategije ostane vseeno ista.

Se nekaj drugega pa mora odločilno vplivati na naše stališče napram kontinentalnim državam. Ali smemo ravno sedaj nazaj? Mi smo pogodbe s podpisali in smo torej odgovorni za sedanji evropski položaj. Množicam dostojno mislečih in čutečih Angležev še na misel ne more priti, da bi se sedaj, po zmagi, enostavno umaknili in pustili stvari, naj gredo svojo pot. Mi lahko svojo politiko opremimo, a ne tako, da se odtegnemo svojim obveznostim.

Evropskega kontinenta torej ne moremo prepustiti njemu samemu; saj gleda na nas prav tako kakor na sebe. Mi smo primorani, da sodelujemo pri obnovi Evrope. Na nekaj pa moramo opozarjati. Politika delavske vlade bi se gibala na povsem drugem tiru kakor se je doslej gibala politika Anglije. Za nas ne velja vprašanje, ali naj se kontinentalne politike udeležujemo ali ne, ampak kako bi dobili najboljšo pot, da varujemo naše dolžnosti in koristi; narodna varnost in obnova morata vsako drugo vprašanje potisniti v ozadje. Mi ne zaupamo vojaškemu oboroževanju; pretriti se moramo skoz prehodno dobo z zasilno obrambno armado, pri tem pa moramo delati dan in noč, da postavimo varnost naroda na čisto novo podlago. Staro se bo mešalo z novim, in to novo se bo čimdalje bolj razširjalo in bo končno povsod prodrlo. — Krasne misli! —

Zvezo narodov moramo napraviti za središče našega razmerja do Evrope, a ne smemo videti v njej še nadalje izvršilnega

odbora zmagovalcev, v katerega so drugi narodi povabljeni samo, da gledajo in da s svojo prisotnostjo dajo sklepom zmagovalcev splošno veljavnost. Angleške koristi se ne dajo ločiti od evropskih koristi, in prav tako se te ne dajo ločiti od koristi sveta. Odgovornost imamo tudi napram Nemčiji in se jej ne smemo odtegniti, tudi, če komu ta izjava ni všeč. Dogodki zadnjih dni so nam pokazali, da je zmagovalce odgovoren napram prejšnjemu sovražniku. Skrbeti moramo za to, da Nemci ne bodo poteptani in zasluženi; to bi bila krivica in obenem nevarnost za vso Evropo.

Vprašanje je, kaj naj storimo. Staro sredstvo zvez in tajnih pogodb ne velja več; to pomeni samo vojsko na vojsko; in bi bilo potem res bolje, če pustimo vse skupaj pri miru, če ne sodelujemo ne pri rešitvi in ne pri pogubi Evrope, če se zapremo v našo nedostopno državo in prepustimo času, naj opravi z nami. A taka politika bi ne bila prava, valovi bi nas gnali tako, kakor hočejo oni, in ne, kakor hočemo mi. Kako torej, če zvez in dogovorov ne maramo, in se vendar hočemo in moramo udeležiti? Korak za korakom moramo ustanavljati sodišča in mednarodne komisije, ki naj bi s sodelovanjem vseh narodov se lotile problema za problemom, vprašanja manjšin narodnega gospodarstva, osebne prostosti, finance itd. Tako bi začeli drug drugemu zaupati in razoroženje bi prišlo potem samoodsebe. Ta politika bi odstranila grožnjo prihodnjih vojn, ki sta jo kot dedščino zapustila svetovna vojska in njej sledeči nasilni mir sedanjemu in prihodnjemu rodu.

Kamnik. Podružnica Jugoslovenske Maticice v Kamniku je s sodelovanjem vseh drugih kamniških narodnih društev priredila dne 28. oktobra na glavnem trgu v Kamniku velik protestni shod proti nasilnemu zatiranju, ki ga vrše Italijani nad našimi brati v Primorju. Glavni govornik je bil profesor Zgrablić, kot zastopnik osrednjega odbora Jugoslovenske Maticice. Njegov govor kakor tudi govori ostalih govornikov, zastopnikov vseh strank, so izzvali velikansko navdušenje zborovalcev. Soglasno je bila sprejeta resolucija, da prebivalci mesta Kamnika in okolice, pripadniki vseh strank najodločnejše protestirajo proti zatiranju naših bratov v Primorju in zahtevajo, da naša vlada v Belgradu najodločnejše nastopi za obrambo naših bratov ter pred vsem kulturnim svetom razkrinka barbarstvo zatiranje narodnih manjšin s strani Italije.

Krško. Podružnica Jugoslovenske Maticice v Krškem je s sodelovanjem vseh kulturnih in prosvetnih društev priredila v nedeljo, dne 28. oktobra velik protestni shod proti italijanskim raznarodovalnim akcijam. Soglasno in med glasnim odobravanjem številno navzočih manifestantov so bile sprejete resolucije, v katerih se poziva centralna vlada v Belgradu, da po svojih zastopstvih v inozemstvu najodločnejše nastopi proti potujočevalnim nameram Avstrije in Italije. Zahteva se dalje, da vlada v Belgradu v zaščito naših bratov tam preko izvede represalije in da ne sklone nobene trgovske pogodbe z Avstrijo in Italijo. Bratom tam preko pa se pošiljajo prisilni pozdravi s pozivom, da vzdrže.

Iz Dobrne je došla naslednja brzojavka: Dobra se pridružuje skupnemu protestu Slovenije proti italijanskim nasilnostim. — Hrastelj.

Borovnica. V nedeljo, 28. t. m. so priredila vsa narodna društva in vse politične stranke v Društvenem domu protestni shod, na katerem je bila soglasno sprejeta resolucija, ki odločno protestira proti nečloveškim nasilnostim Italijanov nad našimi brati v Julijski Benečiji.

Ormož. V smislu poziva akcijskega odbora so priredila pod inicijativo tukajšnje

podružnice Jugoslovenske Maticice vsa ormoška prosvetna in strokovna društva in vse politične stranke skupno javen shod, na katerem se je ob številni udeležbi meščanov ter okoliškega ljudstva sklenil odločen protest proti nasilju, pod katerim jočejo naši bratje v zasedenem ozemlju. Zborovanje je otvoril predsednik tukajšnje podružnice g. nadučitelj Josip Rajšp, nakar je govoril g. Peter Zdravec, posestnik mlin v Ormožu. Oba govornika sta v kratkih jedrnatih besedah naslikala trpljenje podjarmljenih bratov. Nato je g. ravatelj Janko Grivec prečital resolucijo, ki vsebuje glasen in oster protest proti italijanskim nasilnostem ter obenem poziva kraljevsko vlado v Belgradu, da se zavzame z vsemi razpoložljivimi sredstvi za naš narod v Primorju. Resolucija je bila soglasno sprejeta. G. Josip Rajšp je nato zaključil dobro uspešno shod. Resolucija se je odposlala vladi v Belgradu in akcijskemu odboru v Ljubljani.

Iz zunanje politike.

* Predsednik Masaryk o časopisju. O poslanici predsedniku Masaryku, ki jo je izdal na češki narod takoj po svojem povratku iz Londona, smo že poročali in omenili iz te poslanice lasti stavke, ki naglašajo potrebo avtonomije za demokratične države. V isti poslanici pa govori Masaryk tudi o časopisju: »Demokratija ne potrebuje le dobre šole, ampak tudi dobro časopisje. Mi bomo kmalu odprli časnikarsko šolo. Če primerjamo naše časopisje s časopisjem tujih dežel, ni naše časopisje glede znanja nič slabše. Ne poznamo pa tujih narodov v praksi. Mi trpimo dalje na izobilju polemike. Prevelik provincializem nam pa škoduje zlasti v očeh inozemstva. Vsa naša politika in ves naš nastop mora biti bolj svetski.« — Tako uči Masaryk Čehe. Mi smo pa z malim zadovoljni...

* Nemška centralna vlada proti Saksoncem in Bavarcem. Berlinska vlada je proti komunistični vladi v Drazdanih nastopila jako ostro in je dala komunistične ministre kratkomo odstraniti z njihovih mest z vojaško silo. Proti Bavarcem pa nastopa berlinska vlada razmeroma jako milo, čeprav so Bavarci napram Berlinu mnogo upornejši, kakor so bili saksonski komunisti. Iz te okolnosti bi se dalo sklepati, da je začel pihati v Nemčiji veter z desne strani in da Nemčija ne bo iskala svoje rešitve v komunizmu, ampak v preokretu na konservativno stran.

* Narodni socialisti na Bavarskem, ki stoje pod vodstvom Hitlerjevem, se zbirajo ob turški meji. Oboroženi so jako dobro z najmodernejšim orožjem. Njihovo glavno taborišče je v Bambergu, pri Koburgu stojita dve diviziji, manjši oddelki pa čakajo v okolici teh mest na nadaljnja povelja. Do resnih spopadov med Hitlerjevci in njegovimi nasprotniki doslej še ni prišlo. Berlinska vlada je odposlala na Turinško močne oddelke drž. brambe.

* Izpremembe v italijanskem ministristvu? Italijanski listi poročajo, da namestila ministrski predsednik Mussolini še pred otvoritvijo parlamenta izvesti v svojem kabinetu neke izpremembe. Predvsem bo izmenil naučnega ministra Gentileja, čegar šolska reforma je izzvala toliko kritike. Baje bo Gentilejev naslednik sen. Corbino.

JANINSKA AFERA KONČANA.

Pariz, 31. oktobra. (Izv.) Veleposlaniška konferenca je vzela na znanje poročilo o preiskavi glede umora v Janini in izrekla, da je s tem zadeva končana. — Nato je sklenila opozoriti nemško vlado na potrebo ponovne kontrole glede oboroževanja.

Državne trošarine.

Belgrad, 30. oktobra 1923.

Smrt Stojana Protića je potisnila vse ostale dogodke v političnem življenju in tudi belgrajske dnevne senzacije popolnoma v ozadje. Vlada je porabila to ugodno priložnost in je seje narodne skupščine zopet odgodila. Že na poslednji seji načelnikov parlamentarnih klubov so radikalni predlagali odgoditev skupščinskih sej najmanj za mesec dni, ali so predlog vsled odločnega protesta opozicije umaknili.

Včerajšnja seja se je proti običaju vršila dopoldne in popoldne in je bila na njej končana debata o zakonskem predlogu o spremembah v zakonu o državnih trošarinah. Že sam zakon, žalosten spomin na čase Pucljeve in Žerjavove strahovlade, je bila dokumentirana politika dvojne mere, seveda v škodo prečanov. Spremembe pa mesto izenačenja samo še potencirajo te krivice. Izenačenje bi šlo namreč našim krajem v prid, kajti te trošarine plačujemo samo preko, dočim v Srbiji sploh ne obstojajo. Kar je pri teh spremembah najbolj karakteristično, je odredba, da se privilegiji Srbije, da njeni prebivalci ne plačujejo trošarine, razširja tudi na Črno goro, dočim se za prečanske kraje mnoge postavke občutno povišujejo, kazni kar za 500 odstot in še več povprečno.

Jugoslovanski klub je proti takemu pojmovanju in praktičnemu izvajanju bratske ljubezni in enakopravnosti najodločnejše nastopil. V finančnem odboru so ostro nastopili in zahtevali, da se te trošarine ali povsod upeljujejo ali pa povsod odpravijo, poslanci dr. Kulovec, Pušenjak, Vesjenjak in Zebot, na seji skupščine pa Nemanjić, Bedjanić in Zebot, ki so v lepih govorih dokazali, da vlada s takimi predlogi krši ustavo, ki predpisuje enakomerno obdavčevanje. Zakonski predlog pa je bil kljub temu sprejet, ker so vladi pri tem pomagali ne samo Nemci, ampak tudi Pucljevi zemljoradniki. To je tem bolj čudno, ker je v svoji obrazložitvi finančni minister Stojadinović z neverjetno odkritim cinizmom postopanje vlade utemeljeval s tem, da Srbov nikakor ne more in sme z novimi davki obremeniti, češ, da je to ljudstvo med vojno veliko trpelo. Kakor da bi naši ljudje s pergiščem zajemali celine in kopičili bogastvo!

Nastop Pucljevih zemljoradnikov je iznenadil. Kljub temu, da so zadnje čase razne načine prikrito onemogočali uspešno akcijo opozicije, ni nihče pričakoval, da bodo tako očito glasovali za zapostavljanje slovenskega in hrvatskega kmetijskega ljudstva, ki je predvsem prizadeto s tem zakonom. Ponovno so dokumentirali, da so in ostanejo velikosrbska stranka. In član tega kluba je Puclj, ki je na svoj blejski cirkus kot glavnega govornika povabil voditelja teh »zemljoradnikov«, advokata poslanca Dimitrijevića, ki je slovenskemu kmetu razlagal bratsko ljubezen.

Nemci so ostali zvesti svoji komični in ponižujoči vlogi. V imenu teh pangermanskih »Kulturträgerjev« je nastopil dr. Krafft. Na dolgo in široko je govoril o krivicah tega zakona, »ostro« nastopil proti vladi, ker ne spoštuje ne ustave ne zakonov in končno med bučnim smehom cele zbornice izjavil, da bodo člani nemškega kluba glasovali — za zakon. Taki neresni nastopi nemških poslancev, ki se pri vsakem glasovanju ponavljajo, dajo povoda komentarjem, da jim je več ležeče na osebni korist, kakor pa na interesu svojih volivcev. Volivci na Stajerskem, ki jim trošarina na vino gotovo ni prijetno breme, si bodo pač zapomnili dobro g. Schauerja, člana tega kluba.

Vlada je s temi svojimi oporodami iz Puclj in Schauer prav zadovoljna. In njihovi zapeljani volivci?

Manifestacije za Primorje

Kmetska zveza v Begunjah pri Cerknici je v svoji seji dne 28. oktobra 1923 soglasno sklenila: 1. Protest proti barbarškemu zatiranju Slovencev in Hrvatov v Julijski Krajini, ki bije v obraz vsaki kulturi in človečnosti. 2. Poziv vladi v Belgradu, naj diplomatskim potom stori primerne korake za Slovence in Hrvate, ki so imeli nesrečo, da so pripadli Italiji. Za to ima mnogo razlogov, zlasti pa: a) ker so to neodrešeni bratje po krvi in jeziku državljani SHS; b) ker italijanska manjšina v naši državi uživa narodnostne pravice v polni meri in c) v imenu humanitete in kulture.

Kropa. O priliki uprizoritve »Miklove Zalec«, 28. oktobra popoldne je vse ljudstvo, ki se je zbralo iz vse okolice v velikem številu, protestiralo proti sovražnemu postopanju Italijanov napram slovenskemu jeziku in kulturi.

Radovljica. Podružnica Jugoslovenske Maticice v Radovljici je priredila v nedeljo ob 11. uri po sveti maši velik protestni shod, ki se ga je udeležilo vse prebivalstvo iz mesta in okolice. Shodu je predsedoval g. Franc Resman, ki je otvoril shod s primernim nagovorom. V vznešenih govorih sta nato gg. Ivan Avsenik in Danči Čebula pojasnila italijansko nasilje. Govora sta bila sprejeta z velikanskim navdušenjem ter bila mestoma od burnih medklincev poslušalcev proti italijanski vladi prekinjena. Soglasno je bila nato sprejeta resolucija, v kateri se najstrožje obsojajo italijanska nasilja in pozivlja vlada, da upliva pri italijanski vladi, da se ta nasilja končajo.

Brežice. V ponedeljek, dne 29. oktobra so priredila vsa narodna društva Brežic v Narodnem domu velik protestni shod, ki se ga je udeležilo vse prebivalstvo mesta in okolice. Soglasno in z velikim odobravanjem je bila sprejeta resolucija, ki ostro obsoja barbarska nasilja Italijanov proti našemu življu in ki pozivlja vlado v Belgradu ter ves kulturni svet, da se z vso odločnostjo zavzamejo za naše brate in sestre.

Franjo Neubauer:

Jesenski glasi.

PRED DNEVOM MRTVIH.

Sušti mi list od vetra gnan,
da kmalu bo vseh mrtvih dan.

Otožno ptiček se glasi:
»Še nekaj dni, še nekaj dni.«

Po nebu jadra roj teman,
in pada mrak na grič in plan.

In srcu bolnemu težak
jesenski je oblak in mrak.

Vprašuje me jesenski piš:
»Komú grobove okrašiš?«

Ah tukaj zame ni grobóv,
da nánje položim cvetóv.

Ne spava tu mi znanec zvest,
le to mi govori bolešt:

»Če tu nevzdramen spaval boš,
prinese kdo na grob ti rož?

Poteče kómu vir solzá
iz res ti vdaneza srcá?«

2. VSEH MRTVIH DAN.

(Dragi duši.)

Nekaj aster, nekaj lučic, —
tam je zdaj tvoj mirni stan.
Náte mislim — duša draga,
nevesel in nemiran.

V čase druge, v dneve davne
duh je danes zatopljen:
bil cvetán tačas je vrtec,
dol in grič je bil zelen.

Pa med cvetke in zelenje
s kóso pristopila je
žena bela, nema, trda, —
cvetju rast pustila je,

ni odrezala zelenja,
tebi je življenja nit. — —
Nem sem stopil v sobo mračno
mračen — tebe pokropit. —

Nekaj aster, nekaj lučic —
astre same že venó,
zadnja lučica pojema,
jaz pa tih strmim v nebó....

Strindberg:

Modra knjiga.

(Nekaj odlomkov.)

— Zahteva po prostosti je le slabost.
Bolj moraš biti močan, če nosiš, kakor pa
če te nosijo drugi.

— Bedaki se rogaajo, če je kdo izmed
njih prišel k pameti; pravijo, da je postal
neumen.

— Če se hočeš izogniti slabi družbi,
ni treba zapirati vrat. Le dobro se obnašaj
in koj bodo bežali tvoji »bratje iz bleva«
kakor pred kugo.

— Če te obide v družbi nečisti mraz,
tedaj je poleg črn mož. Duševni morivec so
bledovoščenega obraza.

— Prišel bo dan, ko bo pridevek kristjan,
častni pridevek in pečat plemstva. Jaz
sem krščanski človek, pomeni: jaz sem rimski
državljan. Kdor bo še upal imenovati
se pogan ali ateist, ta bo bedak ali staroin-
dijski osel, staromodni reakcijonar.

— Ne govori o veri. Za to je predobra.

— Če padé kdo izmed bogaboječih, tedaj
spet vstane, se osnaži in gre dalje; brez-
božnež pa obleži v umazanosti.

— Kristjan sem, to se pravi: Jaz sem
plemenitaš, prištevam se k višjemu razredu.

— Popolnoma nepravilno je zahtevati
od otroka popolnosti. Starši in učitelji pa
zahtevajo popolno poslušnost, popolno prid-
nost, popolno znanje naloge. To je bedasto.

— So ljudje, ki so tako čustveni, da že
od daleč občutijo, če govori kdo dobro ali
slabo o njih.

— Z eno samo besedo utegnemo mo-
riti.

— Zdi se, da vodijo vsa pota do Kristu-
sa. Mlada Francoska se je pokristjanila ob
pogonov. Zadnji apostol kmetiške pameti je
osamljen kakor v zasmeh v svoji peklenski
samoprevari.

— Ženske, ki so poštene soproge in
matere, imenujemo starokopitne in per-
verzne.

— Svoji nesreči se zahvali, da si priše-
do neskončnosti.

— Poznamo zajedavce, zoprne, prazni
ljudi, ki ne morejo živeti na svoji korenini
temveč morajo sedeti na drevesu koga dru-
gega.

Politične vesti.

+ Demokratije in »Orjuna«. Demokratije imajo smolo. Ko so videli, da njihova oblastnost ne vleče več, so se začeli zatekati in skrivati pod razne tuje plašče, da bi vsaj na ta način rešili, kar je bilo še mogoče rešiti. Tako so n. pr. forsirali sprva slovenske samostojneže, dokler so bili mnenja, da jim bodo samostojneži verno »kulučili«. Ko se je pa gospod Pucelj osamosvojil, so morali demokratije skrbeti za drugo pomožno četo. Iznajdljivi Žerjav se je oprijel z vso vneto »Orjuna«. A tudi z »Orjuna« nima sreče, kakor je revež nima nikjer. V Orjuni je začelo nekaj pokati in ko je prišlo do malega nesoglasja med voditelji Orjune, so začeli »prevratni elementi« v Orjuni objavljati prav pikantne stvari o tesnih zvezah med »Orjuna« in med demokratijo, oziroma dr. Žerjavom. Tako pripoveduje bojeviti g. Jurkovič v včerajšnjih »Jutranjih Novostih« prav obširno, kako je »veliki čelnik« »Orjuna« inženjer Kranjc zahajal k dr. Žerjavu »na crnu kafu«, kjer je dobival »pupstva za daljni rad«, potem pripoveduje, zakaj je morala ostati »Orjuna« »nadstrankarska«, čeprav je dr. Žerjav pisaril na vse demokratske naslove v Sloveniji vabila za pristop k Orjuni, (kar se je zgodilo le zato, da bi se demokratije v slučaju potrebe lahko skrili za orjunaški plašč), potem našteva razne intrige in spletke dr. Žerjava na škodo dr. Lukana in v korist dr. Baltiču itd. Vse to pravimo iz obširnega pojasnila g. Jurkoviča v včerajšnjih »Novostih« prav natančno črno na belem. Za nas seveda to ni nič novega; vesel nas pa, da sedaj člani »Orjuna« sami priznajo to, kar so demokratije vedno tajili.

+ Zanimive številke. V torek je finančni minister predložil finančnemu odboru državni proračun in imel pri tej prilici tudi svoj finančni ekspezo. Pri tej prilici je minister povedal, da znaša celokupni proračun 10 milijard 844 milijonov dinarjev. Glavni viri dohodkov pa bodo: Železnice, ki bodo nesle nekaj nad 2 milijardi dinarjev, dalje monopol, ki bo dal skoro 2 in pol milijardi dinarjev, potem carina, ki bo vrgla okoli 2 milijardi dinarjev. Kar pa še manjka, bodo prinesle takse, trošarina i. t. d., torej sami nazadnjaški in proti-

socialni davki, ki jih morajo nositi ravno najrevnejša in najslabotnejša pleča. Te številke jasno govorijo, kakšen duh vlada našo državno upravo.

+ Razveljavljena odredba. Nedavno smo objavili besedilo odredbe prosvetnega ministarstva, ki zahteva za šolo tudi nekoliko verskega življenja. Proti tej odredbi je slovensko liberalno učitelstvo dvignilo silen vik in krik, češ, sedaj bo propadla šola, propadla bo država, propadla bo ves svet, če bodo tudi učitelji morali vedeti, da obstoji na svetu nekaj, kar se imenuje vera in verski obred. UJU je tako glasno zaukalo, da so slišali njegovo ujukanje tudi v Belgradu, nakar je minister prosvete zlezel pod klop in odredil »odmah«, da njegova naredba za Slovenijo ne velja. UJU bo torej še nadalje lahko mirno spalo, ne samo ob delavnikih, ampak tudi ob nedeljah.

+ Nove ponudbe? V nedeljo se je vršila v Zagrebu plenarna seja hrvatskega narodnega zastopa, na kateri je povedal dr. Maček med drugim, da je prišlo do novih vabil z najvišjega službenega mesta v Belgradu na vodstvo HRSS, naj pošljejo Hrvati v Belgrad svoje zahteve v svrhu nadaljevanja prekinjenih pogajanj.

+ Vedno poceni. Zagrebški »Obzor« pripoveduje: Črna gora se je kot samostojna država zadolžila v Londonu za 250 tisoč funtov. Zadolžnice tega posojila bi bila naša vlada lahko kupila takrat ko so veljale le po 30 šilingov, toda vlada je raje čakala, da so dosegle zadolžnice ceno 80 šilingov in potem jih je prevzela. Nekdanjo »orijentalno« železnico bi bila vlada lahko odkupila za 30 milijonov letne rente, če bi se bila odločila pravočasno, danes pa je treba šteti 160 milijonov. — To so posledice znanih dveh belgrajskih upravnih principov »Ima vremena« in »Nema pare«.

+ Potovanje naših parlamentarcev na Poljsko. Predsedništvo parlamenta je pozvalo poslance preko parlamentarnih klubov, da se javijo vsi oni, ki bi se želeli udeležiti potovanja na Poljsko. Ker se je prijavilo jako veliko število poslancev za to potovanje, bo predsedništvo moralo število prijav znižati. Skupščinsko tajništvo je stopilo v stik s poljskim poslanstvom v Belgradu, da pripravi vse potrebno za potovanje.

borniki in tajniki v Jugoslov. tiskarno (III. nadstropje) k obnemu zboru!

— Amnestija za vojaške begunce. Z ukazom S. br. 9211 od 21. oktobra 1923 so oproščeni in pozabljena vsa kazenska dejanja samovoljnega oddaljenja, begstva in dogovorjenega begstva iz vojske vseh onih podčastnikov, kaplarov in redovov naše vojske, ki so izvršili ta dejanja od 8. junija 1922 pa do 21. oktobra 1923, a so se sami vrnili ali se še bodo vrnili v svoje komande, oziroma se bodo prijavili vojaškim ali civilnim oblastim radi vrnitve v njih komande najdalje do 21. januarja 1924. Zainteresirano občinstvo naj opozori na ta ukaz vse begunce, da se najkasneje do 21. januarja 1924 sami prijavijo oblastim, ker je to v njih lastnem interesu.

— Proti vidiranju potnih listov se obrača danes že vsa Srednja Evropa. V najnovejšem času se je zavzela za odpravo potniških vizumov tudi dunajska trgovska zbornica, ki upravičeno naglašja, da so vizumi samo nepotrebna sekatura za poštene potnike, ker nepošteni ljudje vseh vrst prehajajo iz države v državo tudi brez potnih listov, kadarkoli hočejo. Če že ne more država shajati brez pristojbin za vizume, naj jih pripravi cenilci vozniških listov, nikar naj se pa ne silijo ljudje, da brez potrebe zgubljajo drag čas pri neštevilnih oblasteh zaradi vidiranja, ki državi prav nič ne koristi. — Tudi pri nas bi bil že zadnji čas, da se uvede slična akcija za odpravo vizumov, ker najdejo komunisti pot v in iz države tudi brez teh ceremonij.

— Vidiranje potnih listov med CSR in Francijo ukinjeno. Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani naznanja vsem v Sloveniji živčim češkoslovaškim državljanom, da je na podlagi dogovora med francosko in češkoslovaško vlado ukinjeno vidiranje potnih listov za državljane francoske oziroma češkoslovaške republike. Za prestop meje češkoslovaške republike zadostuje za francoske državljane iz kontinentalne Francije in Alžira francoski potni list in za prestop meje kontinentalne Francije in Alžira za češkoslovaške državljane veljaven potni list češkoslovaške republike brez vizuma. Ostali predpisi glede potnih listov ostanejo seveda še nadalje v veljavi.

— Ali bo — ali ne bo? Zagrebški »Morgen« poroča, da je sklenila generalna direkcija državnih železnic postaviti v proračun za leto 1924. potrebne kredite za zgradbo železnice Rogatec—Krapina. Če se tej železnici le ne bo godilo tako, kakor znani — kočevski!

— Izseljevanje iz Jugoslavije. Glasom podatkov izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je meseca septembra t. l. izselilo iz Ju-

goslavije vsega 1035 oseb, od tega 584 moških in 451 ženskih. Po poklicu je bilo 114 kvalificiranih in 476 nekvalificiranih delavcev, 187 poljedelcev, 150 brez poklica (otrok), 108 svobodnih poklicev. Izselilo se je 549 oseb v Zedinjene države, 31 v Kanado, 321 v Argentino, 16 v Chile, 89 v Brazilijo, 5 v ostale ameriške države, 24 v Avstralijo. Skupno število vseh izseljenecov iz naše države od 1. januarja do konca septembra tek. leta znaša 4011 oseb. Včasih se je samo iz Hrvatske izselilo na leto do 70.000 oseb. Seveda bi bilo število tudi sedaj mnogo višje nego je, ako Zedinjene države ne bi doseljevanja omejile.

— Umri je v Mostaru frančiškan o. Ferdo Jukić, veroučitelj in župnik, vzoren redovnik in blag mož. N. v m. p.!

— Milo zimo napovedujejo letos opazovalci narave. Ponekod je še videti lastavice, ki še nič ne mislijo na odhod, ščinkovci pojo kakor da se bliža pomlad. Srne, lisice in zajci imajo še svojo poletno obleko, po planinah cvele sleč, rastlinstvo je povsodi še bujno. Male gozdne živali, ki so drugače ob tem času že davno zaposlene z zbiranjem zimskih zalog, letos še kar nič ne mislijo na to. Ta in podobna znamenja kažejo, da bo letošnja zima mila. Da bi se le ti opazovalci ne motili!

— Vlom v cerkev. V noči od nedelje na ponedeljek (28. na 29. t. m.) so vdrl v lomilci v cerkev v Trzinu. V zakristiji so poiskali nabiralno puščico, pa je bila prazna. Oj tam so šli v cerkev in odprli taborakelj. Menda so iskali monštranco, pa je ponoči ni nikoli v cerkvi, ciborij so pustili v miru. Razbili so nabiralnik in odnesli, kar je bilo v njem. Veliko pač niso dohili. To je v par letih že tretji vlom tukaj. Vlomilci so najbrže isti, kakor na Slatu, ker kakor tam, se tudi tukaj za ke-lihe v zakristiji niso zmenili, ampak jih pustili v miru.

— Epidemiološki zavod v Nišu. Vsled odloka ministrstva za narodno zdravje se bo Pasteurjev zavod v Nišu poslej imenoval: »Epidemiološki zavod«. Zavod ima tri oddelke: bakteriološko-serološki, antirabični in kemični.

— Aretacije. Matevža Arharja, ki je 25. julija letos kradel v Železnikih, so orožniki v Smedniku aretirali. — Orožniki v Mokronogu so aretirali Vincenca Škoflana, ker je vlomil pri notarju Demšarju v Mokronogu. — Orožniki v Zalcu so aretirali tata koles Vilka Senico. — Orožniki na Javorniku so aretirali iz mariborske kaznilnice pobelega kaznenca Jerneja Ambrožiča in ga izročili sodišču v Kranjski gori, ker je osumljen več vlovov.

Primorske novice.

p Protesti proti poitalijančenju šol. Slovenske vasi neprestano pošiljajo proteste proti poitalijančenju šol. Protesti mater naglašajo, da bodo slovenske matere preko vseh ukazov učile svoje otroke ljubiti slovenski jezik nad vse druge jezike in jim zabijale, naj ga goje dalje, ko njih več ne bo, v svojih bodočih družinah. — Zadnje dni sta poslala protest Kontovel in Šempolaj.

p Pravno in gmotno izenačenje ljudsko-šolskih učiteljev v Julijski Krajini. Rimska »Gazzetta Ufficiale« dne 25. oktobra 1923. je objavila kralj. odlok o pravnem in gmotnem izenačenju ljudsko-šolskih učiteljev v Julijski Krajini. Seveda je vlada tudi v tem odloku poskrbela za primerna vracca, skozi katera bo mogla izriniti neljube učitelje »na polje«. Čl. 7. namreč določa, da so učitelji, ki so italijanski državljani in imajo kakovost rednih učiteljev na šolah v novih pokrajinah, definitivno potrjeni v službi — »ako pristojna šolska oblast v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega odloka ne izda ukrepa, ki nasprotuje tej določbi.« Krajna šolska oblast, orožniki in fašisti imajo torej še nadaljnjih šest mesecev časa, da proti neljubemu učitelstvu uveljavijo svojo voljo. — Čl. 13. določa, da učiteljica tudi po poroki ohrani vse svoje službene pravice. — Po čl. 14. imajo pri podeljevanju mest v novih pokrajinah prednost učitelji, ki so tu že učiteljevali in ki prebivajo tu vsaj že 5 let. Čl. 15. določa, da se gmotni položaj veroučiteljev za sedaj nič ne izpremeni.

Štalske novice.

š Nesreča na pokopališču. Ob starem pokopališču v Mariboru se je v ponedeljek po poldne igralo več fantov. Neki fantiček je splezal na stari zid, s katerim je ograjeno pokopališče. Naenkrat se je stari zid udrl ter je fantiček s ruševinami vred padel na grobnico, ki se je nahajala ravno pri zidu. Vsled velike teže se je udrl tudi grobnica; fantiček je padel na rakev, katera se je pa tudi udrla in tako je ubogi fantiček moral gledati okostje, ki je bilo razen glave skoro vse strohnelo. Iz samega strahu je fantiček omedlel. Prenesli so ga v bolnico, kjer so ga spravili k zavesti. Dobil je tudi lahke telesne poškodbe.

š Nesreča na železnici. Strojni kurjač juž. železnice Ivan Lorbeck, je pri izvrševanju svoje službe zadel ob lokomotivno kolo, ki mu je zmečkalo desno nogo. Rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč ter ga prepeljal v njegovo stanovanje.

š Obesila se je v noči na 31. oktobra t. l. Štefka Hruha, zaposlena v tovarni »Volta« v Mariboru. Zapustila je več pisem, v katerih določa, koga naj se obvesti o njeni smrti in komu zapušča imetje. Eno pismo je bilo na-

slovljeno na vodstvo tovarne, v katerem pravi, da ni mogla preboleti tega, ker je bila kot poštna delavka odpuščena. Zapustila je 20 tisoč kron. 400 kron je določila za brzojave na osebe, ki se naj obveste o njeni smrti.

š Poskušen samomor. S strihainom se je v Mariboru zastopil 51 letni Jože Plotsch. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu hitro izprali želodec. Bori se še sedaj s smrtjo.

Gospodarstvo.

Vlad. Pušenjak:

Naš državni proračun!

(Konec.)

Nastane vprašanje, ali so te postavke realne, ali niso dohodki previsoko ali — mogoče celo prenizko stavljeni v proračun? Točen odgovor na to vprašanje bi mogli dobiti le iz rač. zaključkov, kateri bi se morali v smislu člena 118 ustave obenem z budžetom predložiti narodni skupščini. Kmalu bo minulo pet let, odkar smo se ujediniili, a narodni skupščini se še do sedaj ni predložil nobeden računski zaključek v pregled in odobrenje. Malo vpogleda v plačevanje državnih dohodkov, nam nudijo mesečni izkazi finančnega ministarstva, kateri pa so brez vseh prilog in dokazov. Po teh izkazih se je v 11 mesecih na aziji plačalo za 371 milijonov Din manj, kakor je bilo določeno v budžetu. Ker so v novem budžetu dohodki na azijo povišani, je to znak, da namerava finančni minister znatno povečati azijo. Davek na poslovni promet je v 11 mesecih dal za 80 milijonov Din manj, kakor je določal proračun; nerazumljivo je, zakaj se spet v novi budžet stavi postavka 250 milijonov Din, ker se v lanskem proračunskem letu ta vsota ni dosegla. Dohodki iz neposrednih davkov so dali v 11 mesecih za 35 milijonov Din manj kakor bi bilo treba po proračunu. Zato ni upravičeno povišanje v novem proračunu.

Golovo je, da so se dohodki železnic, specialne trošarine tako in monopolov uvrstili med splošne dohodke iz tega vzroka, da se omogoči pregled, osobito z ozirom na dejstvo, da so nekatere pokrajine dosti bolj obremenjene kot druge. Poleg dosedanje davčne nenakosti se v novem budžetu povišujejo davki in sicer na popolnoma krivičen način. Neposredni davki in doklade se povišajo v Srbiji za 4 milijone Din, v Hrvatski za 11 milijonov Din, v Sloveniji za 7.2 milij. Din, v Vojvodini za 8.3 milijonov Din. Dohodki pošte, telegrafa in telefona se zvišajo v Srbiji za 15 milijonov Din in znašajo 81 milijonov Din, v Bosni za 18.6 milijonov Din in znašajo 48 milijonov Din, v Hrvatski za 55.9 milijonov Din in znašajo 135.4 milijonov Din, v Sloveniji za 19 milijonov Din in znašajo 60.6 milijonov Din.

Zanimivo dejstvo je, da znašajo dohodki bolnic v Srbiji le 450.000 Din, v Bosni skoro 4 milijone Din, v Sloveniji 3.9 milijonov Din, iz česar sledi, da se bolniki v Srbiji v bolnicah brezplačno zdravijo, dočim morajo v drugih pokrajinah plačevati znatne oskrbne stroške.

3. Finančni zakon.

Dočim je lansko leto finančni zakon vseboval 320 članov, vsebuje letošnji le 256 članov. Grajati se mora, da se s finančnim zakonom regulirajo vse mogoče zadeve, katere bi se morale regulirati s posebnimi zakoni in je radi tega finančni zakon dosti preobširen. V finančnem zakonu se dajejo posameznim ministrom predalekosežna pooblastila, ustvarjajo se novi uradi oz. nove službe. Pribiti je treba, da se vlada ni niti najmanj potrudila, da bi realizirala določbe mnogih članov finančnega zakona za l. 1922/23, da so iste — ostale le na papirju in da jih letos ni več v finančnem zakonu. — Ta usoda je zadel zlasti one člane, kateri so hoteli uvesti strožjo kontrolo nad gospodarstvom v državnih podjetjih, kateri so hoteli zagotoviti zastopnikom ljudstva več ingerence na gospodarstvo v državnih podjetjih, ki predstavljajo vrednost več milijard.

Prihodnjič poročam o gospodarstvu v državnih podjetjih in o rentabilnosti državnih podjetij.

* * *

g Kooperacija bank jugoslovanskih in češkoslovaških dobrovoljcev. Dne 28. oktobra se je vršila plenarna seja ravnateljske Dobrovoljaške banke v Zagrebu v prisotnosti delegata banke češkoslovaških legionarjev v Pragi. Na tej konferenci je došlo do popolnega sporazuma o skupnem delu teh dveh dobrovoljskih gospodarskih organizacij. Jugoslovanski dobrovoljci bodo na ta način pri svoji gospodarski akciji podpirani od ene najmočnejših bank v Češkoslovaški.

g Tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje za leto 1924. ofertalno licitacijo za prevoz monopolskih predmetov na dan 30. novembra t. l. Natančni pogoji so na razpolago v ekonomiji tobačne tovarne v Ljubljani. 6985

g Trgovski stiki med Rusko in Češkoslovaško. Zveza sovjetskih socialističnih republik je kupila v Češkoslovaški od 5. oktobra 1921 do oktobra 1923 40.000 ton blaga v vrednosti približno 220 milijonov čeških kron. Od tega je bilo več ko za 43 milijonov Kč kreditiranega blaga. Nasprotno se vrše pogajanja za uvoz ruskih produktov in sicer: 1000 vagonov žita, zlasti ovsa (približno 500 vago

Sumonte potrjuje.

Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja:

Kr. italijanski konzularni delegat v Ljubljani g. de Comelli je poslal g. velike-mu županu dopis, v katerem mu naznanja, da je prejel od kr. italijanskega opravnika poslov v Belgradu nalog, naj sporoči pokrajinski upravi sledeče:

»Nj. Eks. predsednik ministrskega sveta je preklical naredbi videmskega in tržanskega prefekta glede obvezne dvojezičnosti slovenskih listov. Ponavljam, da sta bili ti naredbi za sedaj preklicani in ne samo suspendirani, kakor se to hoče dopovedati v Ljubljani, da bi tako upravičili agitacije, ki imajo prikrit namen motiti dobre odnose med obema državama. Blagovolite sporočiti gornje dobresedno pokrajinski upravi. Sumonte.«

To se daje javnosti na znanje.

Temu poročilu nimamo ničesar drugega pripomniti, kakor da v celem obsegu potrjuje, kar smo mi poročali. Kakšna razlika je pa med tem, ali je italijanski ministriški predsednik naredbi glede dvojezičnosti listov »suspendiral« ali pa ju je »zanesno preklical«? Praktično gledano prav noben! Ker v obeh slučajih grozi ista nevarnost, v prvem, da stopi naredba zopet v veljavo, v drugem pa, da se utegne obnoviti, ker je ukinjena samo »zasedaja«. Glede škandala v šolstvu pa tako g. Mussolini kakor g. Sumonte — molčita. Dobrih odnosov med obema državama ne moti naravno ogorčenje našega ljudstva, ampak protikulturni in na uničenje slovenskega elementa v Italiji mereči ukrepi italijanskih oblasti.

Dnevne novice.

— Spominu Stojana Protića. Na seji izrednega odbora SLS dne 31. oktobra se je predsedujoči podčelnik Bog. Remec v toplih besedah spominjal pokojnega g. Stojana Protića, povdarjajoč njegov široki državniški pogled, katerega izgubo ne bo obžuto samo srbski narod, ampak tudi Slovenci.

— Z našega dvora. V torek zvečer sta odpotovala iz Belgrada v Bukarešt kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in romunska kraljica. Naša kraljica ostane pri svojih starših 20 dni. Na kolo-dvor jih je spremil kralj Aleksander, ki se je nato s svojo sestro kneginjo Jeleno odpeljal v Niško na lov.

— Zupanska zveza, podružnica za politični okraj Ljubljana. V nedeljo, 4. nov., ob dveh popoldne pred zborovanjem delegatov SLS pridite zupani, svetovalci, od-

nov), satovja (do 200 vagonov), otrobov (okoli 300 vagonov), koruze (nekaj nad 100 vagonov), sena (čez 100 vagonov); žitne (20 vagonov), ščetin (15 vagonov), volne (približno 50 vagonov), črev pa nekaj malega manj ko 2 milijona metrov; lanu (več ko 100 vagonov), konoplje (50 vagonov). Poleg navedenih predmetov bo obsegal ruski izvoz na Češko tudi: mangana, cinkovo rudo, asbest, mineralno olje, žveplo rudo in drugo.

g Konkursi in sodne poravnave v Češko-slovaški. Kakor se da posneti iz poročila državnega statističnega urada, je bilo v mesecu septembru v Češko-slovaški republiki prijavljenih 48 konkurzov. Od teh je pripadlo na Češko 34, na Moravo in Šlezko 10, na Slovaško 4, na Podkarpatsko Rusijo pa nič. Aktivna in pasiva se niso ugotovila v 10 slučajih. V ugotovljenih 38 slučajih so znašala aktivna 5,489.019 Kč, pasiva pa 24,123.948. — V istem mesecu je bilo 118 sodnih poravnav. Od teh jih je pripadlo na Češko 56, na Moravo in Šlezko 36, na Slovaško 25, na Podkarpatsko Rusijo pa 1. V ugotovljenih 56 slučajih so znašala aktivna 16,459.800 Kč, pasiva pa 43,883.905.

g Naraščanje uvoza danske goveje živine v Češko-slovaško. V uradnih trgovinskih poročilih opozarja holandski poslanik v Kodanju Ridder van Rappard na rastoči uvoz danskih poljedelskih produktov v Češko-slovaško, ki v uvozu živih goved z Danske zavzema mesto nemške monarhije pred vojsko. V prvem polletju t. l. je izvozila Danska v ČSR 49.000 prešičev proti 223 v isti dobi lanskega leta. Ves izvoz prešičev je znašal v prvih šestih mesecih t. l. 64.042, in zavzema Češko-slovaška prvo mesto. V prvem polletju t. l. se je izvozilo iz Danske 75.000 glav goveje živine, od te 17.200 v ČSR, proti 61.500 govedom, od teh 2700 repov v prvem polletju lanskega leta.

g Važna angleško-ruska pogodba. Dne 18. oktobra je bila podpisana v Londonu pogodba, po kateri se bo ustanovila Rusko-britanska družba za izvoz žita s 50 odstotki britanskega ter 50 odstotki ruskega kapitala. Na ruski strani so deloma zastopniki vladnih organizacij, deloma zasebni podjetniki. Eksport Hleb, Centrojuz in Argos. Na britanski strani pa: Cooperative Wholesale Society, dve vodilni komisijarski žitni formi, namreč Shipton, Anderson in dr. ter F. H. Levenre in dr., poleg tega broderska tvrdka Furness, Wotcky in dr. Smoter družbe je, financirati žito v ruskih pristaniških skladiščih ter razprodajati ga na angleških, laških, francoskih in južnoevropskih trgih. Prve angleške banke so dale družbi milijon funtov šterlingov. Družba prična prihodnje dni poslovati. Neki angleški zastopnik v upravnem svetu je dejal, da pomeni podpisana angleško-ruska pogodba eno najvažnejših korakov glede trgovinskih stikov med Rusko in Britansko.

BORZA.

Curih, 31. okt. (Izv.) Berlin 0.05 (za milijardo), Holandija 218.40, Newyork 561.50, London 25.20, Pariz 33.10, Milan 25.26, Praga 16.475, Pešta 0.0305, Bukarešt 2.67, Belgrad 6.60, Sofija 5.20, Varšava 0.0003, Dunaj 0.0079, n.-a. K 0.0079.

Zagreb, 31. oktobra. (Izv.) London 383—381, Amsterdam 33.10—32.95, Dunaj 0.1265—0.1195, Budimpešta 0.47—0.45, Varšava 0.04, Ženeva 15.20—15.12, Milan 384—382, New York 85—84.25, Praga 251.5—249.

Ljubljanske novice.

Ij Umrla je včeraj zjutraj po dolgem trpljenju v cvetu mladosti gđ. Marica Seifert, uradnica Društva zasebnih nameščencev Slovenije. Pogreb bo jutri, v petek, ob 2. popoldni iz hiše žalosti Škofja ulica šte. 15. Blag ji spomin! Preostalih naše sožalje!

Ij Doprsni kip kralja Aleksandra je razstavljen v trgovini z umetninami Karol Till na Kongresnem trgu. Kip (v mavcu) je umetniško izvršil naš znani kipar Tine Kos.

Ij Deputacija mesarske zadruge — gg. Janežič, Javornik in Lavtizar — se je zglasila včeraj pri fin. delegatu g. dr. Šavniku in ga prosila pomoči proti visokim davčnim predpisom. Gosp. delegat je opozoril deputacijo, da je odmera davka stvar cenilne komisije in da je — kolikor je odmera nezakonito visoka — pomoč možna le pravnim putem, t. j. potom pravnočasne pritožbe na prizivno komisijo. Gospod delegat je obljubil, da se bodo prizivi najvestneje proučili in storili primerni predlogi, povdarjal je pa ponovno, da odločitev izključno pritiče prizivni komisiji. Kar se pa tiče plačila davkov, je gospod delegat svetoval, da naj prizadeti vsak sam zase vložijo prošnjo za obročni ter zagotovijo, da se bo na prošnjo po možnosti oziralo. V nadaljnjem pogovoru je gosp. delegat še omenil, da je sedanja dohodninska skala zastarela in da bi jo kazalo spraviti v sklad s faktičnimi razmerami, da je pa v to svrhu potrebna prememba zakona.

Ij Oder Krakovo-Trnovo vprizori danes, na praznik Vseh svetnikov ob pol osmih zvečer v Kolonizatorski ulici št. 1 žaloigro v 5 dejanjih »Mlinar in njegova hči«. — K obilni udeležbi vjudno vabi odbor.

Ij Zveza študentskega in prihodnje nedelje ob 8. popoldne predavanje v prostorih Krekove prosvete.

Ij Mladinska pravljica igra »Povodni moč« osnovne šole »Mladica«, ki je dosegla ob premieri senzin uspeh, se ponovi v nedeljo, 4. novembra

ob 8. uri popoldne v dramskem gledališču. Vstopnice prodaja dnevna gledališka blagajna v opernem gledališču. Opozarjamo starše, naj ne zamude prilike, nuditi malčkom zabave in plemenitega razvedrila.

Ij Policijska kronika. V vojašnici vojvode Mišića so bile iz stanovanja Danice Mrdjen ukradene kakor smo že poročali, razne dragocenosti v vrednosti 200.000 K. Kriminalna policija je ugotovila, da je izvršil tatvino vojak Stefan Lukaček iz Varaždina, ki je po dolgem obotavljanju priznal tatvino in pokazal skrivališče ukradenih predmetov. Izročili so ga vojaškemu sodišču. — 24 zavrtkov čev je zmanjkalo v Bergmanovem skladišču na Poljanski cesti. — Iz stranišča restavracije hotela Uniona je bila dne 27. oktobra ukradena listnica z vsebino 24 kron, katero je pozabil Ivan Ciber, strojni stavec Narodne tiskarne. — V času od srede septembra do srede oktobra je bilo z velikega vojaškega vežbališča v Dev. M. v Polju ukradenih 37 komadov drogov okroglega železa, katerih skupna vrednost znaša 8000 K. — Gostilničarju Dragotinu Drašček v Bohoričevi ulici so bile dne 28. oktobra ukradene gosli z lokom vred, vredne 6000 K.

Ij Opozarjamo, da se je tvrdka I. Maček, stara, priznana solidna trgovina z oblekami, preselila v hišo Pokojninskega zavoda na Aleksandrovi cesti 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah. 6358

Vojne olajšave po novem zakonu o ustroju vojske in mornarice.

Po naredbi ministrstva vojske in mornarice z dne 25. septembra 1923, F. Dj. št. 41.150 in z dne 6. oktobra 1923, F. Dj. št. 42.693, se letos potrjenim mladeničem določijo rok službe v kadru po novem zakonu in po novem zakonu se priznajo tudi vojne olajšave.

Rok službe za vse vrste orožja, razen mornarice, je določen na 18 mesecev, skrajšani rok pa na 9 mesecev. Mornarji služijo 24 mesecev, dijaki, ki imajo najmanj šest razredov srednje šole, 9 mesecev, če pa po devetih mesecih ne napravijo izpita za rezervnega častnika, 14 mesecev. Bogoslovci služijo 6 mesecev, samci ali osamelci, ki nimajo imetja, služijo polni rok, dediči imetja pa skrajšani rok.

Člen o vojnih olajšavah se nekoliko razlikuje od doslejšnih določil. Novo določilo se glasi:

a) V rodbinah, v katerih so samo ženske, se nabornik oprosti kot hranilec kadrovske službe le tedaj, če rodbina plačuje 20 ali manj dinarjev neposrednih letnih davkov.

b) Nabornik iz rodbin, v katerih so samo ženske, služi skrajšani rok 9 mesecev kot prvenec ali edinec, če rodbina plačuje nad 20 dinarjev neposrednih davkov.

c) Potrjenemu naborniku iz rodbine, ki plačuje manj kot 20 dinarjev neposrednih letnih davkov, ako ima brata pod 17 let starega, se odloži služba v kadru dotlej, da mlajši brat izpolni 17. leto, in to le do 25. leta nabornikove starosti, nato pa služi skrajšani rok.

č) Skrajšani rok 9 mesecev se prizna tudi oni mrekrutom, v čigar rodbini sta od leta 1912. do 1920. padla ali umrla vsled ran iz vojne službe dva ali več članov rodbine. Vsi leta 1899., 1900., 1901., 1902. in 1903. rojeni mladeniči, ki so bili letos potrjeni kot hranilci, samci ali samohranilci, ter oproščeni službe v kadru se pozivajo, da do 4. novembra t. l. predložijo rodbinske pole in potrdilo davčnega urada v posrednem letnem davku mestnemu vojaškemu uradu v »Mestnem domu«.

Rekrutom, katerim sta v družini od 1912 do 1920, kakor zgoraj omenjeno, padla ali umrla dva ali več članov rodbine, je takoj, vsaj pa v dveh mesecih mestnemu vojaškemu uradu v »Mestnem domu« predložiti dokazila. Teh rokov se je strogo držati, ker se na pozneje vložene prošnje ne bo oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski.

Narodno gledališče.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

1. novembra četrtek: »Rigoletto«; gostuje ga. Wesel-Polla. Izven.
2. novembra petek: »Evgenij Onjegin«; Red A.
3. novembra sobota: »Sevilski brivci«; gostuje ga. Wesel-Polla. Red F.
4. novembra nedelja: »Psoglavci«; Izven.
5. novembra ponedeljek: Zaprto.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

1. novembra četrtek: »Smrt majke Jugovića«; Izven.
2. novembra petek: »Judite«; gostovanje ga. Marije Vere. Red E.
3. novembra sobota: »Danes bomo tihi«; Izven.
4. oktobra nedelja: ob 3. popoldne »Povodni moč«, mladinska igra, igrajo otroci mestnega liceja. — ob 8. zvečer »Gospa z morja«. Izven.
5. novembra ponedeljek: »Azazel«. Red F.

Operna predstava »Rigoletto«. Danes četrtek, na praznik poje se v opernem gledališču priljubljena Verdijeva opera »Rigoletto«. V operi nastopita dva gosta in sicer v vlogi Gilde ga Tinka Wesel-Polla in mesto obolelega g. Levarja v vlogi dvornega šalijca Rigoletta baritonist Robert Primožič iz Zagreba. Vojvoda Mantovanskega poje g. Kovač, bandita Sparafucelle pa g. Julij Betetto.

Drama pa igra isti večer »Smrt majke Jugovića«. Obe te dve predstavi se vršita kakor izven predstavi. Vstopnice pri dnevni in večerni blagajni.

V petek, dne 2. novembra gostuje v drugič g. baritonist Boris Popov in sicer poje tokrat vlogo Onjegina v Čajkovskega operi »Evgenij Onjegin«.

G. Popov in ga. Wesel-Polla v Seviljskem brivcu. — Gospa Wesel-Polla si je v Ljubljani že izza prvega koncerta pridobila slovesa neverjetno izvežbane koloraturke. In veliki sloves o njenih pevskih zmognostih se je utrjeval od nastopa do nastopa, in rešenično ne vemo, ali nismo njenega skoro žudežnega grla, ki se kosa z gibkostjo flavtino in jo nadkriljuje, morda ta večer še najbolj občudovali. Tudi v občinstvu je vse zastalo; kakor da je vse prepredel sladki uspalvalni čar, je potihnil vsak šumek, je zastal slednji gib, da bi nihče ne prezrl niti najbolj drobnega bisera njenih plahih staccatov, ki so pršali kot kapljice v vodometu, ne preslišal najtišjega zvočka njenega tenkega pianissima, in bi mu ne ušlo niti najhrajše nihanje njenega nedopovedljivo živga, tehnično nad vse pričakovanje usovršnega trilečka. Užitek posebne vrste je bilo triliranje v duetu po razodelju Rozinega imena. Veliki učinek je povzročila dvorljivost g. Popova, ki se je »pehan sesedel, ga. Wesel-Polla je pa njen čudoviti trilek iz iste nepretrgane sape še dolgo, dolgo »borel«. In je bil vsakdo prisiljen občudovati njeno »vnanja vredno dihalno spretnost. Njena pevska moč je skoro vsa v nezasišani tehniki; kjer se začne tehnične težave, tam njen glas, ki je po naravi morda manj izrazit, zaživi, prešine ga neki skrivnostni ogenj in ga obsije z bliščečo lepoto.

Z ga. Popova smo upravi na vso moč hvaležni, da ga je pridobila za gostovanje. To je bil užitek, kakor ga izza koncerta g. Holodkova nismo več imeli, dasi sta bila n. pr. ga. Balaban in Romanowski tudi velika umetnika, pa ju Popov vendar le še nadkriljuje; onega po mehkobi, ki zna svoj blesteči kovinski zveneči glas v njo odeti, tega po močnem in silnem zvoku, ki ga brez škode za voljno sočnost in gibko prožnost razvija, kakor da ni nobenih meja. In kar je nad vse drugo: v vsem velikanskem obsegu je enako zvoček, enako čist, enako jasek; enako dovršen vsak ton, kakor iz bron vilit. Je nekaj posebnega v teh Rusih: vsak je mojster, brez napak, brez slabosti celo; škoda da se ta sijajna ruska šola, ki jo danes strmo občuduje ves svet, ne da vcepiti naši glasbeni kulturi. Tega seveda tudi ne smemo pozabiti, kako popoln igravec je Popov, niti tega, kako je svoje soigravce s tistimi par besedami mimogrede značilno oponesel, da je vse gledališče bušilo v smeh. Ej, ko bi se upravi posrečilo takega umetnika pridobiti za našo opero, potem vsaj Betetto ne bo tako plašno samcat pohajal po nedosežnih čerch nebotičnih umetniških višin, potem bodo tudi baritonisti imeli vzorec, kakršnega neprekosljivega imajo v Betettu basisti. Betetto nam je bil ta večer posebno všeč; ne, kakor da bi bil morda kdaj manj dovršeno pel, ampak zato, ker smo iznova spoznali, da njegove veličine prav nič ne more znižati, da se mu prvovrstni umetniki morejo približati, si ob njegovi strani postaviti svoj visoki umetniški sedež, da se mu pa z njegovega nepristopnega prestola nikomur ni treba umikati. Če bi potem še tenorista dobili, tema dvema odgovarjajočega, pa imamo glavne moške glasove vzorno zastopane. In še go. Lovšetova nazaj in gg. Thierryjevo potem bi bila naša opera na višku lahko... Dostavimo še to, da je Zupan za take-le rogovilaste reči, ki naj bodo, bolj kot osebnosti, rajši njih karikature, kar dober. Tudi orkester se je dobro držal in se umetnikom in njih hotenju in pojmovanju prilagojal. To je bil, če izvzamemo posamezne stvari, ki se ne dajo izpremeniti, zopet enkrat prvovrsten večer.

Ljudski oder.

Četrtek, 1. novembra (praznik Vseh Svetnikov) »Mlinar in njegova hči«. Začetek ob 8. zvečer. — Predprodaja vstopnic danes od 9.—12. dopoldne in popoldne od 3. naprej do začetka predstave.

Cerkveni vestnik.

c Naznanilo nočnim častivcem presvetega R. Telesa. Nočni častivci presv. Rešnjega Telesa bodo danes ponoči molili prosveti Zakrament v stolnici. Molila se bo 20. ura: Vernim dušam v tolažbo in za ranjke nočne častivce. Uljudno vabimo moške in mladeniče, da se redne mesečne nočne molitvene ure v obilnem številu udeležijo.

Prosveta.

pr Dirigent pevskega društva »Lisinski« je operni kapelnik Narodnega gledališča v Zagrebu g. Krešimir Baranović. Pevovodstvo je prevzel za bivšim genialnim dirigentom Lhotko ter vestno nadaljuje započeto delo svojega prednika, vodeč pri tem pevski zbor »Lisinskega« po umetniški poti do največje izpopolnitve, do največjih uspehov. Po dovršenih srednješolskih študijah je obiskoval dunajsko trgovsko akademijo in poleg tega tudi konservatorij. Nato je vstopil v orkester zagrebskega gledališča, kjer je igral rog. Začel je tudi s komponiranjem in več njegovih del se je izvajalo tudi na raznih koncertih Zagrebske Filharmonije. Od člana orkestra se je povzpelo do opernega kapelnika in zavzema kot tak danes jako odlično mesto med dirigenti zagrebske opere. Pod njegovim vodstvom si je stekel »Lisinski« neveljnih zaslug za razvoj koncertnega življenja v Zagrebu. »Lisinskega« koncert v Ljubljani se vrši v soboto, dne 8. novembra ob 8. zvečer v Unionski dvorani. Vstopnice v Matični knjigarni.

pr Spored klavirskega koncerta g. Antona Trosta v Ljubljani. 1. Bach-Busoni: Preludij in fuga v Es-duru za orgle. (Priredba za klavir). — 2. Brahms: Sonata v f-molu v petih stavih. — 3. Škr-

jabin: Peta sonata v enem stavku. — 4. Chopin: a) Balada op. 52, b) Nocturno, op. 48 št. 1 in c) Etuda, op. 25, št. 12. — Vstopnice v Matični knjigarni. Koncert se vrši v ponedeljek, dne 5. novembra ob 8. zvečer v Filharmonični dvorani.

pr Dom. Drama v štirih dejanjih Spisal Janes Jalen. Cena Din 22. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Ta res skrbno prirejena igra je poleg že izdane »Miklova Zaleca in »Tihotapec« zopet nova pridobitev za naše odre v letošnji sezoni. Igra se uprizori tudi v dramskem gledališču.

Pevski vestnik.

Vse v Pevski zvezi včlanjene zборе opozarjam na sklep zadnjega občnega zbora, ki se je vršil ob priliki katoliškega shoda, da mora vsak zbor do konca leta plačati 25 Din članarine. — Blagajnik.

Dijaški vestnik.

d Na občnem zboru »Zarje« je bil za zimski semester 1923-24 izvoljen sledeči odbor: Gogala Stanko, fil. predsednik; Kovač Stanko, med. tajnik; Pogačnik Frido, jur. blagajnik; Furjan Tomaž, med. knjižničar; Stupica Marjan, jur. gospodar.

Izpred sodišča.

Ker je bil brez službe in seveda v zadregi, je vzel elekromonter Jože N. pri tvrdki Leopold Tratnik 4 medene svetilke, vredne 400 Din. Moč je tatvino priznal in je bil obsojen na 1 mesec težke ječe. — Krojaški vajenec St. O. je ukradel v frančiškanskem samostanu več cerkvene oprave, last svetogorskega samostana, ki so bile tam shranjene. Znaknil je dečko, ki je tatvino jokane priznal namizni prt, oltarni prt, čipke za oltar, ciborij in 2 medena poniklana svečnika v skupni vrednosti 3700 Din. Obsojen je bil na 6 tednov težke ječe. — Ko je prišla Helena Jančarjeva v Besnici iz polja domov po južino je naletela na delavca Gvido Božiča, ko je ravno skočil skozi okno in pobegnil v gozd. Dekle je našlo pod oknom Francetovo lovsko puško in pa harmoniko, ki jih tat ni mogel odnesti, pač pa je odnesel 1200 Din v gotovini. Obtoženec je prvotno zanikal vlom, končno pa se je udal in je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe in mora plačati Jančarju 1325 Din. — Franc Virant, prekupec konj je bil obtožen, da je prodajal konja, ki je bolehal na smrkvosti. Tega konja je trikrat prodal, ker mu ga je vsak kupec vrnil. Tudi je konj okužil konja posestnika Jere Zrimčeve, ki ga je imela začasno v svojem hlevu, da je poginil. Virantovega konja pa je moral dati lastnica konjederu. Ker je obtoženec ugotovil, da konja poznavalci preiskali in tudi ti niso takoj ugotovili smrkvosti, marveč so bili on in vsi drugi uverjeni, da je konj le prehlajen in ker je res težko za ugotoviti, je bil Virant oproščen, oškodovanke pa je zavrnil kazens. sodišče na civilno sodišče. — Razjezila se je gostilničarka Albina Vidrihova na Planini nad carinikom Alojzijem Horvatom, ki je prišel v njeno gostilno in je odgnal dva tihotapca, ki sta prišla po stranskih potih preko meje. Nahrulila ga je precej po domače. Zagovarjala se je sicer, da Horvat ni bil v službeni obleki, marveč, da je bil brez bluze in kape, kar pa so pričale znanke in je bila obsojena po znanem § 104 srh. kaz. zak. na 100 Din globe.

Poizvedovanja.

Zatekel se je majhen rujav psiček na Dunajski cesti proti Ježici. Št. znamke 607. Odda naj se na Dunajska cesta 71.

Kdor je izgubil tri stodinarske bankovce, naj se zglozi pri g. Matiji Rodiču, Poljanska cesta 2, finančna delegacija.

Šah.

Pruska partija s turnirja v Trstu, septembra 1923.

E. Canal—P. Johner: 1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Le4, Sf6 4. d4, e4 5. 0—0, Sf4 6. Tf1, d75 7. Sb3, d4 8. Te4 9. Le4 10. Sf4 11. Lg5 12. Ld6 13. Sc4 14. 0—0 15. Sf6 16. Lf6 17. Lh4 18. Lg5 19. Le5 20. Lf6 21. Lg8 22. Tf8 23. Lh4 24. Td8 25. Dd8 26. Df3, Kg7 27. Dd7 28. Lf7 29. Df3, Tab8 22. Tad1 23. Db6 24. Dg3 25. Lg6 26. Td7 27. Kg8 28. Lf6 29. T8b7 26. Td8 27. Kf7 28. Df4, De6 29. Le3 30. Df5 31. Dc4 32. De6 33. Td8 34. Črni odneha.

4 Ta teoretično važna partija je edina, ki jo je izgubil na tržaškem kongresu I. zmagalet Johner. Druga zmagalet Canala smatra sam Aljachin za najsilnejši talent med sedanjimi mladimi šahisti.

5 Duhovita novost. Teorija se je doslej bavila samo s potezo 7. Ld5: in nje skoro nepreglednimi posledicami.

6 Na 7. ...dc3: sledi 8. Ld5: 9. Sf5 lin na 9. ...cbr: ? dobi potem beli z 10. Sga4: 11. D2, 11. Sf6 12. in mat. na 9. ...Lc5 na pr. pa 10. Sga4: 11. Le4: 12. Lc6 13. Le6 14. Tle4 15. Le7 16. Lg5 itd.

7 Presenetljiva, a korektna žrtve. Na 13. ...Kh8 sledi 14. Dh5, Lf5 15. Td4 itd.

8 Grožnji Dh5 in potem Td4 drugače najbrž sploh ni v okom priti.

9 Močnejše bi bilo takoj 20. Lfb 21:.

10 Tudi tukaj dobi 22. Lf6 23: Df6: 23. Dg3 24: Df6: ne gre radi 28. Td8 29:.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Prilivna dispanza v C	Nebo, vetrovi	Povprečni v mm
30. 10. 21 h	740.0	13.5	0.1	d. obl.	—
31. 10. 7 h	739.9	11.2	0.6	megla	—
31. 10. 14 h	740.2	13.1	0.7	jasno	—

Zobni atelje

Friderik Hr. Zins

ordinira

od 5. novembra 1923 naprej v palači Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta 1 a.

Sprejemem DVA GOSPODA ali DVE GOSPODIČNI na stanovanje z jutrišnjim. Ponudbe pod št. 11. november na upravo lista. 7003

Spretna pletilja dobi nov stroj št. 8 na pogodo pod zelo ugodnimi pogoji. Samo v Ljubljani ali v ljubljanski okolici. — Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod številko 6994.

Preklc. Podpisana preklucijem vse, kar sem govorila neresnično o gosp. Francu Završaku. Cerovo, 1. novembra 1923. KATARINA JAVORNIK.

Polnoma pisarniški vodja samostojen, odgovoren, več vseh pis. del, išče primerno mesto pri kakem večjem podjetju v Ljubljani. — Cenj. ponudbe pod »Trgovca 5555« na upravo lista. 6999

Komerc. vodja lesne industrije, išče primerno mesto v kaki tovarni ali lepodelstvu, najraje kot vodja pisarne. — Pismene ponudbe pod »Dobra, zanesljiva, 1900« na upravo »Slovenca«. 6998

Spedič uradnik izvežban v vseh poslih, knjigovodja in korespondent, želi službo premeš. — Pismene ponudbe pod »Eksport« na upravnistvo »Slovenca«. 7000

Opremljeno sobo z 2 posteljami in elektr. razsvetljavo, oddam takoj 2 gospodoma ali zak. paru brez otrok. — Ponudbe pod »Stanovalec« na upravo »Slovenca«. 7002

Mlad trgovski pomočnik in špec. stroke, išče službo v kaki trgovini meš. blaga. Nastopi takoj. Ponudbe na upravo pod »Trgovina z meš. blagom«

Mlad trgovski pomočnik meš. stroke, vojaščine prost, več slovenkega, srbohrvaškega in nemškega jezika, išče službo. Gre tudi za potnika, znan po užni Srbiji (Macedoniji). Nastop službe takoj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mešana trgovina 6987«.

Dijaka sprejme boljša družina na stanovanje, mlajšega event. tudi starejšega. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 7008.

Visokošolec z abitur. tečajem drž. trgov. akademije, tu, išče za takoj primerne službe. — Ponudbe na upravnistvo lista pod šifro »TAKOJE«.

Elegantno nemebl. SOBO s 2 sobi, oddam v poslovne namene v novi hiši, centrum mesta, vogalna hiša, prihišče ob najpomembnejši ulici s kolodvorom. — Ponudbe pod »Primerna namina« na upravo »Slovenca«. 7006

Kavarniška kuharica sprejme. Ponudbe: Kavarna »Slon« v Ljubljani. — Istotam se kupi DROBAN KROMPIR in proda več ZELEZNIH PEČI. 7011

»Električna Zadruga« v ZAGORJU ob Savi razpisuje službo **elektromonterja**

nekoga samostojnega obratovanja vseh v stroko spadajočih poslov (nizka napetost, sekund. tok 220/380). — Prošnje je posloviti na načelstvo do 15. novembra.

Posojilo 25—50.000 Din potrebujem za 4 do 6 tednov. Dam prvotno poroštvo in polno varnost in dam visoke obresti. — Ponudbe prosim pod »Trgovca« na upravo »Slovenca«.

Izurjeno pletilko sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v Lj. — Naslov v upravi lista pod št. 6967.

+ Organizacija ZASEBNIH NAMEŠČENCEV SLOVENIJE v Ljubljani javlja tužno vest, da je danes ob pol 4. jutraj preminula v cvetu mladosti 22 let, po dolgotrajni mučni bolezni njena mnogoletna uradnica, gospodična

Marica Seifert. Blagopokojnica, ki je vršila v organizaciji svojo nalogo nesrečno, čeprav je bila že težko bolna, ohrani organizacija v hvaležnem spominu. Ljubljana, 31. oktobra 1923.

Priporočilo:

Točijo se dobra vina

posebno priporočljiva za čez ulico. — Štajerski cvček liter 9 Din; mošt 12 Din; Maločan, beli, 12 Din; Burgundec 15 Din. — Mestni trg št. 13, pri FRIDRIHU, v Ljubljani. 6986

V gostilni „Pri fajmoštru“

se toči izborni sladki **ljutomarski mošt** iz ormoške graščine. Liter 12 Din. Istotam se dobi vsako soboto in nedeljo domače **jetrne in krvave klobase.**

NAZNANJAM, da prodajam v dopoldanskih urah na STOJNICI pri »ZMAJEVEM« (jubilejnim) mostu PRISTNE **kranjske klobase**

Kvaliteta ista, kot na ljubljanskem velesejmu. — K. JARG, Hradeckega vas 35.

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Nafthomazilo, ki je brez duha in ne muže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 7 Din. pri **TRANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.**

50-100 tisoč Din dam posojila, kdor mi preskrbi ali odstopi stanovanje v novi vili ali hiši z najmanj 3 sobami, kopalnico in elektr. razsvet. — Ponudbe pod »Čedno, zračno stanovanje« na upravo lista. 6993

Trgov. hiša enonadstropna, v mestu Slovenije, naprodaj za 150.000 Din. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6996.

Pisalni stroj DOBRO OHRANJEN, KUPIM. — Ponudbe pod »Poštni predal št. 123, Ljubljana«. 6977

NAJFINEJŠA NAMIZNA **jabolka voščenke** v zabojih okoli 60 kg oddaja na zaboj po Din 3.75 za kilogram z zabojem vred Fran POGACNIK, Ljublj., Dunajska c. 36.

Svarilo! Ne kupujte KAMGARN, SUKNO in drugo modno BLAGO, preden si ne ogledate najdovršenejših ČESKIH in ANGLEŠKIH izdelkov pri:

Lenasi & Gerkman LJUBLJANA

Manufakturna trgovina lepo vpeljana, na zelo ugodnem kraju, v sredini Ljubljane, s stalnimi množičnimi odjemalci, naprodaj. — Ponudbe nasloviti na: »Takojšen prevzem« na upravo lista.

Vžigalno vrstico »Bickfordovo« najboljšo (Zündschnur) nudijo najceneje J. RAZBORSEK, Smariner pri Litiji. 6982

Lepa vila na JESENICAH (Gor.), s 5 sobami, 2 kuhinjama in pritlikinami, z lepim vrtom, takoj naprodaj po ugodni ceni. Stanovanje kupcu na razpolago. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6991.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam p. n. naročnikom in drugemu občinstvu, da sem prejel najnovejšje angleške in francoske modne vzorce za moške obleke, površnike in zimske suknje. Izvršujem vse po najmodernejšem kroju in zmernih cenah.

Za obilen obisk se priporočam **Fran Malis,** diplomiran krojač, Ljubljana, Tržaška cesta št. 29.

Dva konja za težo in kočija sta naprodaj. St. Vid nad Ljubljano, Vižmarje št. 66. 6909

Več vagonov korenja kupim: belega, rumenega in rdečega. Korenje mora biti zdravo, čisto, brez zemlje, zelenje odrezano ali odtrgano. Tudi kupim nekaj vagonov letošnjih lepih OREHOV in FIZOLA. Ponudbe prosim le s ceno in količino franko postaja vagon. Doba-va za korenje takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »KORENJE 6951«.

Mirno stanovanje dobi takoj v novi hiši v Ljubljani, kdor posodi varno 25.000 Din. Večja soba, mala sobica uporabna za kuhinjo, kopalnica, vrt in pritlik. Na lepi solnčni legi. Prednost imajo mirne samske osebe in zak. brez otrok. Naslov pove upr. pod št. 6849.

Odvetnik

Dr. Rihard Faninger

sporoča vljudno, da je prevzel odvetniško pisarno blagopokojnega g. dr. Vladimíra Serneca, odvetnika v Mariboru, Sodna ulica št. 14.

Naprodaj razna vinska POSODA in pet velikih hranih SODOV, dokler traja zaloga. — AUGUSTIN, Sp. Šiška, Sv. Jerneja c. 231

Želod in smrekove štorže semensko blago, kupi in prosi vagonške ponudbe Tovarna »OLKA«, REČICA OB PAKI. 6972

Ugodna prilika! — Vseled smrti prodam malo posestvo tik drž. ceste, blizu Ljubljane, posebno ugodno za kakšnega rokodelca: kovača, kolarja, mizarja ali krojača, ker teh strok v celni občini ni. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6949.

Naprodaj je posestvo v največjem letovišču na Slovenskem, obstoječe iz dvonadstropne hiše z 11 sobami, v pritličju gostilniški prostori in lokal za trgovino, dve kleti. Veliko dverikche z ledenico, zidanim salonom, pokritim kegljiščem in gospodarskim poslopjem, ki obstoji iz hleva, skednja, pralnice, skladišča in kleti. Velik sadni in zelenjadni vrt. Vodovod in električna razsvetljava. Naslov pri upravi lista pod »Ugodna prilika« 6887.

Cement prima Portland

domaćih in dalmatinskih tvornic po konkurenčnih cenah stalno na zalogi pri

I. Pestotnik in drug, LJUBLJANA, Dunajska cesta 33. »Balkan«. Int. telefon 366.

OBLASTV. AVT. CIV. INŽ.

A. ŠTEBI

tehn. pisarna, LJUBLJANA, Dunajska cesta 1 a (v palači Ljublj. kred. banke). Projektira elektr. centrale, posvetuje občinam in privatnikom ter daje strok. mnenja.

Čisto zastoj ne, ampak po izredno NIZKIH CENAH DOBITE

vse vrste suknja, hlačevin, žameta, barhenta, flanele, klota, platna, trikotaže, jopice, pletov, ogrinjalk, nogavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domač izdelok) in najrazličnejše drugo blago

v novootvorjeni trgovini **»DANICA«**

MAJZELJ & RAJSER LJUBLJANA — Turjaški trg št. 1 »bivša »Preskrbovalnica«)

Samo dobro, solidno blago. — Postrežba točna.

CENE KONKURENČNE.

Istotam se otvori v kratkem oddelku za usnje vseh vrst. — Vsak si naj ogleda. Nikdo ni prisiljen kupiti.

Na drobno! Na debelo!

„Pri nizki ceni“ Ign. Zargi

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za krojače in šivilje. Krasna izbira voln. površnih jopic, jumperjev, ovjačk, rokavic, nogavic. Trikotaže vseh vrst. Moško, damsko in otroško perilo. Zaloga raznih kravt, posebno samoveznice po priznani najnižjih cenah.

Na drobno. Na debelo.

Pozor! — Trgovci in tovarnarji v Jugoslaviji!

ZACEL SEM IZDELOVATI

različne zaboje po naročilu

po primerni ceni po dogovoru. — Se priporoča tvrdka FRAN ŠVI. GELJ, LESNA INDUSTRIJA na Bregu, pošta Borovnica. 6387

Vdova Aleksandra Halbrohr i drugovi

Subotica

Telefon: št. 10., 71., 570. preko telefonizirane proge. Telefon: št. 10., 71., 570. Internationalni spediterji. Transport pohištva v lastnih zaprtih vozovih. UVOZ, IZVOZ.

Premog

— IZ RUDNIKA TRBOVLJE —

cement stalno v zalogi

pri H. PETRIČ, sedaj Gospodarska cesta 16 — nasproti Kolizeja. 6262

NAZNANILO.

Tvrdka FRIC ZEMLJIČ, vinogradnik in veletrgovina vina iz LJUTOMERA vljudno naznanja gg. gostilničarjem in restavratorem, da je v hiši g. Ivana Lapajne v Novem Udmatu pri Ljubljani OTVORILA ZALOGO PRVOVRSTNIH ljutomerskih VIN ter se bode potrudila cenj. odjemalce najboljše postreči in se priporoča za obilen obisk. 6821

POZOR! 6963 POZOR!

Šivilje - gospodinje!

Vsakovrstni OSTANKI za perilo SO NAPRODAJ po polovični ali zelo nižnji ceni. Ne zamudite ugodne prilike! RESLJEVA CESTA 30, I. nadst., desno.

Sprejem prodajalko za prodajo moke, pridno in pešeno, hrano in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Prednost imajo one, ki so ravno dovršile učno dobo na deželi. — Ponudbe na K. ZUPANC, valčni mlin v Sevnici.

Na znanje! »Lavretanske litanije M. B.« (takozv. »Semeniške«) se dobe po 3 Din izvod pri založ. J. SICHERL, org., Domžale 105.

Prodajam lepo jedilnico radi pomanjkanja prostora po zelo nizki ceni. Naslov v upravi lista pod št. 6947.

Opravo za spalno sobo temno, jako dobro ohranjeno, kompletno, PRODAJ po nizki ceni Ogleda se lahko na Sv. Petra cesti št. 51, I. nadst. 6964

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNE

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

Inserirajte v „Slovenca“!

50% zaslužka pri kem. izd.: krema, vazelin, kolomaz, tinta, muho-bran. Prodajam z lokalom vred. — Ponudbe na upravo lista pod šifro 6868.

OPEKA naprodaj, nova, v mestu ležeča, 35.000 komadov. — Naslov v upravi lista pod številko 6908.

Pianino v dobrem stanju želimo KUPITI. — Ponudbe na župni urad TRPANJ, DALMACIJA.

KLAVIR dobro ohranjen, prodajam radi pomanjkanja prostora. Cena 4500 Din. — Naslov pove uprava Slovenca« pod številko 6941.

DOBAVLJAMO takoj po dnevnih cenah iz skladišča Zagreb vse stroje in orodje

za mizarje, tavnice pohištva, kolarje in žage; za ključavničarje, mehanike in delavnice za popravila; za kleparje, tavnice pločevinastih in kovinskih predmetov. — Bogato skladišče transmisij, sirovooljnih in benzin-motorjev, kakor tudi naprave za varenje kovin.

Orodje in stroji
dion. dr.

KARL JETZBACHER

ZAGREB
Vlaška ulica 25.

Na mesečne obroke L. Baraga

LIUBLJANA, Selenburgova ulica
št. 6. prvo nadstropje desno.

P. n. Šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji

Gritzner

v vseh opremah.

Pouk v vezenju ter krpanju perila in nogavic (štofanje) brezplačno EDINO le pri:

Josip Petelin
Ljubljana, Sv. Petra nasip.

Podplate prihranite

ako jih namažete s specijalnim sredstvom »BORSIN«, ki je jako poceni! Trgovci popust. Naročila je nasloviti na Jakob Dolničar, Podsmreka 35, p. Brezovica pri Ljubljani. 6873

KISELJAK

ZAGREB

Ilica št. 69.

Tel. 18

BEOGRAD

Balkanska ul. 25

Tel. 30—05

Brzjaviti: »Stroje«

Zaloga **USNJATI JERMENOV**
za pogon in za šivanje.

Pisalne stroje na obroke

The Rex Co.

Telefon 268.

Ljubljana

Gradišče 10.

Glavno skladišče in delavnica tvrdke

**Friedrich I Haaga, Maschinenfabrik
Wien**

Glavno zastopstvo **ZAGREB**, Račkoga ul. 7 a.
Vse naprave za mesarje, klobasičarje in tvor-
ničarje salam. Stalno veliko skladišče strojev in
sestavnih delov. Brušenje izvršuje takoj in poceni

Slaven
d. d.

Zagreb
Ilica 52

knjižarna, tiskarna
in veletrgovina pa-
pirja in pisalnih po-
trebščin.

PRIPOROČA p. n. gg. odvetnikom, občinskim, državnim in zasebnim uradom svoje bogato skladišče: Vse **PISALNE POTREBŠČINE** — **TRAKOVE** za pisalne stroje — **KARBON-** in **INDIGO-PAPIR** — **ŠAPIROGRAF**-aparate in valjce — **KONCEPTNI** in **KANCLISKI** papir — **KUVERTE** — **PAPIR** za pisalne stroje — **PAPIR** v mapah — **PIVNIK** — **REGISTRATORJE** — **MAPE** za shranjevanje spisov. —

Prevzema vseh vrst tiskovine v izvršitev po najnižjih cenah. 6641 B

Jugosl. importno in eksportno podjetje Ing. R. Pečlin

Stroji za vsako industr., lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; le-
komobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene
in konstrukcijske svrhe. Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in
kovine F. Farik izdeluje vse predmete iz litega železa v vsaki množini in
velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Maribor Trubarjeva ulica 4. Telefon Interurban št. 82.

I. del. kons. društvo v Ljubljani

priporoča svojim ljubljanskim članom:

1. Svojo kuhinjo na Kongresnem trgu št. 2, kjer dobi vsak član solidno postrežbo. — Kosilo: juha, meso, dve prikuhi 9 Din. — Večerja 6.50 Din.

2. Svojo točilnico ravnotam. Nikogar se ne sili k pijači, članom se pa postreže s ceno in dobro kapljico.

3. Svojo manufakturno zalogo v bivših prostorih Kleinmayer-Bambergove trgovine na Kongresnem trgu. Člani naj se prepričajo, da so tu najceneje postreženi z dobrim in trpežnim blagom.

4. Poslovalnice: Dunajska cesta št. 36, Zaloška cesta št. 15, Celovška cesta št. 1 in Vič-Glince, kjer dobe vse v gospodinjstvu potrebno blago.

Nečlanom se ne daje. Kdor želi postati član, naj se prijavi v poslovalnico, ali pa v pisarni: Kongresni trg št. 2. — Člani dobe koncem leta 3% popust; dobiček, ki ga napravi zadruga, je pa last zadruga in v korist vsem članom.

Na upanje se ne daje.

Člani z dežele naj posetijo naše poslovalnice, kadar pridejo v Ljubljano.

'Jadran', Dane Singer in drug

PAPIR
in
pisalne
potrebščine.

ZAGREB, Frankopanska ulica 8 in Prilaz 31.

PAPIR in **PISARNISKE POTREBŠČINE** na debelo. — **LASTNA TOVARNISKA** **IZVRŠITEV**: **TRGOV. KNJIG**, **NOTESOV** — **PREPISNIH KNJIG** — **ZVEZKOV** — **RAČUNSKIH KNJIG** — **RISALNIH BLOKOV** — **KORIAN-DOLI** in **SERPENTIN** (zmajev) — **REGISTRATORJEV** in **FASCIKLJEV** za ureditev spisov. — **BOŽIČNI NAKIT** v veliki izbiri. 6641 A

HOLLAND - AMERIKA LINIJA Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretninama d. d.
Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. razreda za Severno Ameriko in Kanado z ogromnimi, najmodernejšimi brzovoznimi parobrodi. Potovanje po odprtem morju 6 do 7 dni. Najugodnejša sigurna in brza vožnja.

Izvrstna kuhinja. Vsak teden jeden parobrod. Potniki tretjega razreda imajo posebne kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Oblaslveno dovoljena razprodaja

Ker nameravamo oddelek za pletenine, trikotarje in perilo popolnoma opustiti, prodajamo od ponedeljka, dne 29. oktobra, vse v to stroko spadajoče blago po

globoko nižanih cenah.

V poštev pridejo različne volnene modne jopice, jumperji, sviterji, čepice, dokolenice, gamaše, floraste, svilene in Patent-nogavice, nogavice za gospode, volneno in bombažasto normalno in Jaegrovo perilo, različno perilo za dame in gospode, izgotovljeno iz najboljšega batista, šifona in cefirja, predpasniki iz kretona in klota, svilene in etaminaste bluže, dalje vsakovrstni žepni robci, triko in glase rokavice, ovrtniki, kravate kakor tudi razna kozmetika in galanterijsko blago.

Razprodaja se vrši samo toliko časa, dokler traja zaloga.

A. & E. SKABERNE.